

STRUKTURÆNDRINGER

Landsstyreformand Jonathan Motzfeldt gav på den nyligt afsluttede forårssamling Landstinget en redegørelse for de ændringer i strukturen af det gamle Nuna-Tek, som der har været arbejdet med siden Landstinget på forårssamlingen for ca. et år siden vedtog omstruktureringen.

Redegørelsen bringes som bilag til dette nummer af GBinformation.

ANALYSE 1990 AF BEHOV FOR RENOVERING AF HJEMMESTYRETS UDLEJNINGSBOLIGER I FLERFAMILIEHUSE

Efter drøftelser i Embedsmandsudvalget vedrørende en boligreform bad Teknisk Direktorat Grønlands Byggevæsen i det tidlige forår om at forestå en generel analyse af behovet for renovering af de 6000 ældste af Hjemmestyrets udlejningsboliger i flerfamiliehusse. Behovet skulle - efter aftale mellem Teknisk Direktorat og Grønlands Byggevæsen - beskrives såvel udførelsesmæssigt som økonomisk, og analysen skulle kunne fremlægges på Landstingets forårssamling i slutningen af april.

Analysens formål var at danne grundlag for politiske og administrative beslutninger om kommende års vedligeholdelses- og renoveringsprogrammer.

Grønlands Byggevæsen afleverede før Landstingets forårssamling i år en 11-siders rapport. I rapportens konklusion er der bl.a. at læse følgende:

"Analysen bekræfter Grønlands Byggevæsens erfaringer fra tidligere renoveringsopgaver om, at bygningernes bærende konstruktioner næsten overalt er i god stand, og at langt de fleste mangler og skader findes i beklædninger, isolering, indvendige lette vægge, installationer og inventar. Overvejende på grund af utilstrækkelig vedligeholdelse.

En undtagelse er det dog, at skader på betonaltaner og pladebeklædte badeværelsesvægge bl.a. har årsag i udførelse og projekt.

Analysens resultat fremlægges i form af 3 forslag til planer for renoveringens gennemførelse. Planerne er baseret på hver sit økonomiske niveau.

I planerne er indbygget en rækkefølge, så den mest nødvendige renovering gennemføres først.

De 3 planer er:

- a. Reparationsplan
- b. Renoveringsplan
- c. Moderniseringsplan.

Planerne udgør hver for sig en helhed, som betyder, at de må justeres, hvis delaktiviteter ændres.

For alle 3 planer gælder, at de ikke inkluderer beløb til almindelig drift og vedligeholdelse."

Rapporten redegør nærmere for de 3 planer med et ideelt tidsmæssigt forløb af reparations- og vedligeholdelsesarbejderne, spændende op til ca. 10 år. Om økonomien i de 3 planer kan der bl.a. læses følgende:

"Reparationsplan

Reparationsplanen består væsentligst af de arbejder, der tilgodeser sikkerhed og driftsøkonomi, mens en forbedring af funktionen kun er tilgodeset i begrænset omfang og egentlige moderniseringer slet ikke.

Reparationsplanen vil medføre samlede udgifter på ca. 920 mio.kr."

"Renoveringsplan

Renoveringsplanen indeholder de samme arbejder som reparationsplanen. Derudover indeholder den en mere markant forbedring af driftsøkonomien og en fordobling af indsatsen til forbedring af funktionen.

Renoveringsplanen vil resultere i en opretning af den ældre boligmasse til en standard, der ligger mellem det oprindelig byggeri og nybyggeriet.

Renoveringsplanen vil medføre samlede udgifter på ca. 1.327 mio. kr."

"Moderniseringsplan

Moderniseringsplanen omfatter de samme arbejder til forbedring af sikkerhed, driftsøkonomi og funktion som renoveringsplanen. Derudover egentlige moderniseringer, som, hvor det er muligt, bringer bygningerne op til stort set samme standard som nybyggeriet. De økonomiske konsekvenser er ikke beregnet detaljeret, men udfra et erfaringsbaseret skøn udgør de samlede udgifter til moderniseringsplanen ca. 1.900 mio.kr."

Landstinget behandlede den 9. maj 1990 en redegørelse fra Embedsmandsudvalget vedrørende en boligreform, hvor også indgik arbejdet med renoveringsproblematikken. Landstingets drøftelse foregik uden egentlig debat om problemet og resulterede heller ikke i nogen politisk beslutning. Det er dog værd at

bemærke sig, at ca. 1/3 af landsstyremedlem Moses Olsens forelæggelsestale vedrørende Embedsmandsudvalgets arbejde drejede sig om renoveringsforslagene.

Efterfølgende har der været møde i Embedsmandsudvalget, hvorefter man ønskede, at byggevæsenet skulle arbejde videre med sagen med henblik på at kunne nå frem til egentlige renoveringstiltag. Det er således Embedsmandsudvalgets/Boligdirektoratets agt at søge situationen så udførelsesmæssigt og økonomisk afklaret, at renoveringsproblematikken kan gøres til genstand for politisk behandling på Landstingets efterårssamling med henblik på særskilte bevillinger på kommende års finanslov.

ANDELSBOLIGER I NUUK

Opførelsen af de første andelsboliger i Grønland forventes startet i Nuuk til august d.å., og de vil være indflytningsklare i første halvår af 1991.

Når bygningerne er færdige, har de kostet ca. 23 mio.kr. i samlet bygge- og anlægssum.

Andelsboligtanken fik ben at gå på ved Landstingets forårssamling 1986, da samtlige partier tilkendegav positiv interesse for indførelse af andelsboligformen.

Interessen var bl.a. begrundet i, at en ordning med andelsboliger kunne forenes med

- ønsket om at aflaste det offentlige budget med hensyn til anlægsmidler til boliger,
- ønsket om en øget privat opsparing,
- ønsket om en øget beboerindflydelse og -ansvar,
- ønsket om at nedbringe udgifterne til drift og vedligeholdelse,
- overbevisningen om, at en ordning med andelsboliger vil medvirke til at nedbringe boligefterslæbet.
- overbevisningen om, at andelsboligforeningen ved sit eksempel og ved det større udbud af boliger vil nedsætte misrøgt, hærværk og huslejeefterslæb, som efter Landstingets opfattelse hænger sammen med bolignøden.

Daværende Nuna-Tek blev i 1988 engageret af Boligdirektoratet til at projektere de første andelsboliger i Grønland. Det drejede sig om 12-15 andelsboliger

og et fælleshus, som skulle opføres på Egoalugalinnuguit i Nuuk som et pilotprojekt, for at afprøve andelsboligformen og opbygge rutiner og praksis for administration og standarder for opførelsen af andelsboliger.

Dette arbejde blev udført parallelt med, at Boligdirektoratet udarbejdede forordningen om andelsboligbyggeri. Forordningen var planlagt vedtaget i september 1988, men blev udsat og trådte først i kraft pr. 1. januar 1990.

Projektet til andelsboligerne har ligeledes ført en lidt omtumlet tilværelse.

Det første projektforslag, som forelå i september 1988, blev opgivet, både på grund af forordningens udsættelse og på baggrund af, at følgegruppen med interesserede andelshavere udtrykte ønske om at finde et andet byggefelt.

Dette nye byggefelt gav dels mulighed for flere boliger, dels havde det en mere attraktiv beliggenhed - både hvad angår sol, udsigt og trafikikkerhed. Nyt program blev udarbejdet på baggrund af det første projektforslag, og der kunne indsendes ny ansøgning om arealtildeling, som herefter forelå i juni 1989.

Andelsboligforeningen blev så startet i september 1989.

Siden er det gået slag i slag med de øvrige faser i planlægningsprocessen, og i skrivende stund ultimo maj 1990 er Sanaartortitsiviit/Grønlands Byggevesen i fuld sving med at færdiggøre hovedprojektet. GB står for arkitektprojektet, om end vi får hjælp fra Tage Nielsens Tegnesteue, mens Carl Bro klarer ingeniørprojektet.

En vigtig erfaring af byggeadministrativ karakter, som allerede kan drages ud fra den hidtidige proces, er omkring tidsplaner.

Ikke helt uventet har det vist sig, at planlægningen af andelsboliger tager længere tid end for andre former for boliger i Grønland.

Startfasen, hvor mulighederne undersøges, og hvor andelsboligforeningen stiftes, tager tid. Behandlingen i andelsboligforeningen er ikke unaturligt meget tidskrævende, idet det er vanskeligt at få samlet alle andelshavere til beslutninger, og beboerne skal have god information og tid til at sætte sig ind i projekterne. Tidsplanerne skal derfor absolut være rummelige i planlægningsperioden.

PERSONALEROKERINGER i BGT, BGP og BGS-N

Bevægelser fra 15/5-90, opgjort pr. 15/6 1990:

BY	FRATRÆDER NAVN	DATO	TILTRÆDER NAVN	DATO
QAQ/JUL	Distr.ing.Vagn Ørum	31/07-90	Distr.ing.Birge Ravn	01/08-90
	Bgl.ass.Birge Ravn	31/07-90		
	Bgl.ass. H.J.Harkjær Møller	30/06-90		
NUUK/GHB	Bgl.ass. S.Aage Kristensen	31/05-90	Anlægsing.Harry Danielsen	01/06-90
	Bgl.ass.Boye Møller	31/05-90	Anlægsing. S.Aage Kristensen	01/06-90
SIS/HBG	Bgl.ass.Jan Sjøstedt	31/08-90	Bgl.ass.Benny Thøgersen	01/08-90
AAS/EGM			Bgl.ass.Preben Gilling	01/07-90
UPE/UPV			Bgl.ass.Jan Sjøstedt	01/09-90

26. april 1990

FM 1990/6

Redegørelse vedrørende strukturændringen af Nuna-Tek
(Landsstyreformanden)
(Aqqaq Lyng, Bent Frederiksen)

Landstinget vedtog på forårssamlingen 1989, at der skulle påbegyndes en række ændringer af det daværende Nuna-Tek's struktur. Hensigten hermed var at sikre, at denne tidligere danske statsinstitution fremover kunne imødekomme politiske og samfundsmæssige krav om:

- et bedre overblik over - samt en mere direkte styring og kontrol af - organisationens forskellige områder,
- en større effektivitet - samt samfundsmæssige besparelser - ved at overflytte, sammenlægge, udbygge eller nedlægge en række af organisationens aktiviteter.

Landstinget lagde i sin vedtagelse endvidere vægt på, at ændringerne i Nuna-Tek's organisation og struktur også skulle indebære en stigende overflytning af funktioner fra organisationens danmarkskontor til Grønland.

Ud fra disse betragtninger besluttede Landstinget,

FM 1990/6

Dir. J.nr. 030/DIR

- at der pr. 1. januar 1990 skulle oprettes et direktorat til varetagelse af det tekniske områdes overordnede problemer, herunder varetagelsen af byggevæsenets, energiforsyningens, televæsenets, forundersøgelses og foreløbigt værfternes såkaldte departementale opgaver;
- at samtlige daværende resultatområder i Nuna-Tek skulle nettostyres på finansloven 1990 med henblik på en snarlig etablering af disse som selvstændige offentlige virksomheder,
- at værfterne skulle overføres til Erhvervsdirektoratet så hurtigt som muligt og gerne i løbet af 1990,
- at der skulle indledes drøftelser med KANUKOKA med henblik på en nærmere fastlæggelse af hvilke af byggevæsenets daværende opgaver, der burde overdrages til kommunerne,
- at der på grundlag heraf skulle gennemføres en regionalisering af byggevæsenets virksomhed.

Siden forårssamlingen 1989 har der derfor været arbejdet intenst på at påbegynde realiseringen af disse beslutninger, men jeg vil gerne her understrege, at sådanne ændringer under alle omstændigheder har karakter af en proces, der i vidt omfang også berører andre hjemmestyreinstitutioner og offentlige forvaltninger. Det er derfor i de kommende år, at det fulde resultat af denne proces vil vise sig.

Der er således fra 1. januar i år oprettet et direktorat for det tekniske område. Samtidig hermed, er de enkelte virksomheder - gennem ændringsforslag til finansloven - gjort nettostyrede. Det tidligere Nuna-Tek er dermed bragt i overensstemmelse med de styringsprincipper, man kender fra andre dele af Hjemmestyret. Ansvaret er mere eentydigt placeret, samtidig med at større overskuelighed over budgetter og regnskaber giver bedre betingelser for den fremtidige politiske styring af den enkelte virksomhed.

Direktoratsdannelsen og nettostyringen af virksomhederne har betydet, at en række tidligere fælles administrations- og serviceydelser har kunnet flyttes eller nedlægges. Nuna-tek's tidligere fælles økonomi- og personalefunktion er blevet lagt ud til de enkelte virksomheder uden at det har medført større personalebehov - det har tværtimod været muligt, at opnå personalemæssige besparelser i forbindelse hermed.

Nuna-tek's EDB-funktion er blevet overflyttet til Q-Data, hvilket har styrket Hjemmestyrets EDB-virksomhed og gjort en større integration mellem Hjemmestyrets datafunktioner mulig.

Endelig er Nuna-tek's fælleskontorer rundt om i byerne blevet overført til Økonomidirektoratets centrale regnskabsfunktion. Kontorerne varetager foreløbig de samme opgaver som hidtil, men overflytningen åbner mulighed for fremover at samle og koordinere Hjemmestyrets regnskabsmæssige opgaver i den enkelte kommune. Der er altså ikke tale om fremtidig dobbeltadministration - perspektivet er også her forenkling og større overskuelighed.

Den mere præcise ansvarsplacering, den større selvstændighed for den enkelte virksomhed og den større administrative overskuelighed er een af forudsætningerne for, at der fremover bedre kan gennemføres hensigtsmæssige tilpasninger af televæsenets, byggevæsenets, værfternes, energiforsyningens og forundersøgelsernes opgaver og ressourcebehov. De strukturændringer, der indtil nu er blevet gennemført, har altså været en nødvendig første fase, for at andre ændringer kunne påbegyndes.

På grundlag af Landstingets beslutninger på forårssamlingen sidste år, koncentrerer arbejdet om yderligere ændringer sig i første omgang om byggevæsenet og værfterne.

Byggevæsenet arbejder for øjeblikket med at analysere hvilke opgaver, der med fordel kan overføres til kommunernes tekniske forvaltninger. Forslagene skal derefter forhandles med KANUKOKA, og der skal opstilles en tids- og handlingsplan for deres gennemførelse. For byggevæsenets driftsvirksomheders vedkommende, er der indledt forhandlinger med andre hjemmestyreinstitutioner, herunder KNI, om overdragelse af opgaver, bygninger og materiel. Det skal senere overvejes, om andre dele af driftsvirksomhedernes områder med fordel kan overdrages til kommunerne eller privatiseres.

Værfterne har igennem en længere periode haft problemer, hvilket bl.a. har givet sig udtryk i dårlige driftsresultater for området som helhed. Bag forslaget om at overflytte værfterne til Erhvervsdirektoratet lå der da også en opfattelse af, at en bedre koordinering med værfternes vigtigste kunde - fiskerisektoren - var en væsentlig forudsætning for at forbedre deres situation.

Der har derfor gennem det sidste halve års tid været ført drøftelser mellem Erhvervsdirektoratet og værfterne om grundlaget og tidspunktet for en overflytning. Der er samtidig påbegyndt en opstramning af værfternes styring, økonomi og produktion, som forhåbentlig allerede i år vil begynde at vise positive resultater.

Samtidig med strukturændringerne er der påbegyndt en overflytning af arbejdsopgaver fra danmarkskontoret til Grønland. Direktoratet og virksomhederne har i den forbindelse peget på behovet for omkring 40 nye stillinger i 1990-91, der alle kan besættes ved ledige normeringer i Grønland og i danmarkskontoret samt ved overflytning af stillinger fra Danmark til Grønland. Disse ændringer indebærer således intet behov for nye normeringer eller øgede lønudgifter.

Ud over overflytningen af funktioner fra Danmark til Grønland, er de enkelte områder blevet pålagt egentlige rationaliseringer og nedskæringer i medarbejderstaben i Danmark. Det forventes, at denne medarbejderstab vil blive reduceret over disse to år med mellem 15 og 20 procent eller med mellem 30 og 40 medarbejdere.

De første økonomiske resultater af arbejdet med en nye struktur fremgår allerede af årsregnskabet for 1989. Resultatet er 16.8 mio. kr. bedre end budgetteret og 34.4 mio. kr. bedre end regnskabsresultatet for 1988. En væsentlig årsag hertil er, at de fælles serviceafdelinger samt ledelsen har kunnet forbedre deres resultat med ialt 23.3 mio. kr. Baggrunden herfor har været en stram udgiftspolitik med bl.a. målrettede besparelser i administration og personale.